

Oszacowanie prawdopodobieństwa klinicznego zatorowości płucnej

EWA RZEWUSKA, SZYMON PACHO

WSTĘP

Rozpoznanie ostrej zatorowości płucnej (ZP) jest istotnym problemem klinicznym, ponieważ jej objawy podmiotowe i przedmiotowe są niespecyficzne. Najczęstszymi objawami podmiotowymi, które sugerują jej wystąpienie, są: duszność, ból w klatce piersiowej, kaszel, krwiotłucie i omdlenie. W badaniu przedmiotowym z różną częstością można stwierdzić: tachypnoe, tachykardię, objawy zakrzepicy żył głębokich, gorączkę i sinicę. Pomimo małej swoistości poszczególnych objawów ich łączna ocena oraz interpretacja wyników badań podstawowych pozwalają lekarzowi oszacować prawdopodobieństwo występowania ostrej ZP.

ZASTOSOWANIE SKAL OCENY PRAWDOPODOBIEŃSTWA KLINICZNEGO ZATOROWOŚCI PŁUCNEJ

Podstawowym narzędziem w ocenie klinicznego prawdopodobieństwa ZP są skale predykcyjne. Pozwalają one określić prawdopodobieństwo występowania jako niskie, pośrednie lub wysokie. Czasem stosowany jest podział na grupę prawdopodobnego oraz mało prawdopodobnego ryzyka ZP.

Skala Wellsa

Najpowszechniej stosuje się skalę Wellsa z 2000 roku (tab. 1). Opracowano ją na podstawie prospektywnej analizy 930 pacjentów z podejrzeniem ZP. Z wywiadu chorobowego i badania przedmiotowego pacjenta wybrano łącznie 7 zmiennych. Pierwotnie przyjęte punkty odciążenia pozwalały na zakwalifikowanie pacjentów do grupy niskiego, umiarkowanego i wysokiego prawdopodobieństwa wystąpienia choroby. Na podstawie tych samych parametrów przyjęto następnie podział na prawdopodobne (wynik >4 pkt) oraz mało prawdopodobne (0–4 pkt) rozpoznanie ZP. Częstość występowania choroby w grupie niskiego prawdopodobieństwa wynosi 5,7%, umiarkowanego – 23,2%, a wysokiego – 49,3%. Natomiast po zastosowaniu podziału dychotomicznego częstość ta wynosi 8,4% w grupie niskiego prawdopodobieństwa ZP i 34,4% w grupie pacjentów z prawdopodobnym ZP.

Skala genewska

Skala genewska uwzględnia wywiad chorobowy, badanie przedmiotowe oraz wynik RTG klatki piersiowej i gazometrii. Opracowano ją na podstawie analizy 1090 pacjentów z podejrzeniem ZP w chwili przyjęcia do szpitala. Badacze wskazali 8 zmiennych o różnej wartości punktowej i po ich podsumowaniu podzielili pacjentów na grupy: niskiego, pośredniego i wysokiego prawdopodobieństwa wystąpienia choroby. Na podstawie wyników metaanalizy oceniającej skale stwierdzono występowanie ZP u 12,8%